

SOS Racisme
Nørre Allé 7, 2200 Kbh. N
Tlf. 4233 1969
sos@sosracisme.dk
sosracisme.dk

19. november 2020

Uopfordret hørings svar fra SOS Racisme

Vedr.: Forslag til Lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og udlændingeloven (Ophævelse af revisionsbestemmelse) Sagsnr.: 2020-0090-2378

Til Justitsministeriet, att. strafferetskontoret@jm.dk.

SOS Racisme sender hermed et uopfordret hørings svar på det foreslåede lovforslag om afskaffelse af solnedgangsklausulen for de Corona-relaterede straffelovsændringer der blev vedtaget tidligere i år.

I Lovforslaget er formålet med at bibeholde bestemmelsen om, at tyveri af Corona-relaterede værnemidler skal straffes ekstra hårdt, at man jo ikke ved, om der igen kan komme knaphed på disse værnemidler i Danmark, eller på vacciner mod Corona, og at det så vil kunne medføre tyveri med henblik på hæleri. Lovforslagets side 11:

Justitsministeriet er i den forbindelse opmærksom på, at værnemidler såsom håndsprit og mundbind ikke på nuværende tidspunkt udgør knappe ressourcer. Det vil derfor have formodningen imod sig, at lovovertrædelser vedrørende sådanne værnemidler vil være omfattet af strafskærpelsen i straffelovens § 81 d, stk. 1. Efter Justitsministeriets vurdering er der dog en risiko for, at disse eller andre værnemidler eller f.eks. en fremtidig vaccine mod covid-19 vil kunne blive knappe ressourcer, ligesom covid-19-epidemien fortsat vil kunne afføde nye kriminalitetsformer, så længe Danmark befinder sig i en alvorlig og sårbar situation. Dette indebærer efter Justitsministeriets opfattelse, at det danske samfund grundlæggende ser ind i et kriminalitetsbillede, som svarer til det, der i foråret nødvendiggjorde loven.

SOS Racisme finder at denne del af strafskærpelserne er meget diskutabel og blev indført på et spinkelt grundlag ud fra nogle få sager, der blev slået kraftigt op i pressen. Bl.a. har vi hørt, at et meget omtalt tyveri fra Herlev Hospital af værnemidler reelt aldrig har fundet sted - vi ved ikke, hvad der er op og ned i denne sag.

De mest udlændingeskeptiske partier i Folketinget har systematisk brugt Corona-krisen til at forsøge at få udvist flest muligt udlændinge - også for mindre lovovertrædelser. Det er også sket ved L157, med gennemførelse af udlændingelovens § 22, nr. 9, forudgået af strafskærpelser jf. Straffelovens § 81 d.

Vi vil foreslå, man bevarer muligheden for hurtig nedlukning af hjemmesider og andre internet-relaterede svindelnumre, dvs. ophæver revisionsbestemmelsen herfor, men at man samtidig ophæver udlændingelovens 22 nr. 9, og at tyveri af værnemidler ikke skal være omfattet af strafskærpelserne i STR § 81 d.

Venlig hilsen,
For SOS Racisme, Danmark,
Anne Nielsen, medlem af Landsrådet.

Justitsministeriet

strafferetskontoret@jm.dk

Formand: Kristian Mølgaard

Solbjergvej 3, 2.

2000 Frederiksberg

20 64 44 23

krm@boelskifteadvokater.dk

Sekretariat: Peter Trudsø

Farvergade 27 D, 1. sal

1463 København K

28 13 64 95

pt@strafferetsadvokaten.dk

www.lffa.dk

18. december 2020

2020-731-0071, Høring over udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og udlændingeloven (Udskydelse af solnedgangsklausul)

Justitsministeriet har den 8. december 2020 sendte ovennævnte i høring til bl.a. Landsforeningen af Forsvarsadvokater (LFFA).

Høringen har været drøftet på et møde i LFFA's bestyrelse, der kan henholde sig til det høringssvar, der blev indsendt den 24. november 2020 vedrørende et fremsat forslag om at ophæve revisionsbestemmelsen i § 4, stk. 3, i lov nr. 349 af 2. april 2020:

"LFFA bemærker indledningsvist, at fristen for indsendelse af høringssvar er for kort. Normalt anses en frist på 4 uger som en passende høringsfrist jf. justitsministeriets vejledning om lov-kvalitet pkt. 6.1.2.

I høringen anføres på side 10, øverste afsnit, at der er indhentet udtalelser fra Rigsadvokaten og Rigspolitiet om den praktiske anvendelse af bestemmelserne. Disse udtalelser burde have været fremlagt (i anonymiseret form) for høringssparterne.

Ved en søgning i Ugeskrift for Retsvæsen og Tidsskrift for Kriminalret ses kun én trykt afgørelse om straffelovens § 81 d. I den pågældende dom (U2020.4286Ø), der vedhæftes, nåede landsretten (modsat byretten) frem til, at straffelovens § 81 d, stk. 1, ikke skulle finde anvendelse i en situation, hvor en butikstyv forsøgte at bringe stjalne varer i sikkerhed jf. straffelovens § 288, stk. 1, nr. 2, i hvilken forbindelse han spyttede og udtalte "jeg har corona". Justitsministeriet forholder sig i høringen ikke til det forhold, at straffelovens § 81 d, stk. 1, er en bestemmelse, hvis anvendelsesområde er ganske uklart.

Af Dommerforeningens høringssvar til hastelov om coronasmitte indsendt 28. marts 2020 fremgår:

"Som ligeledes anført i brevene er der ikke tvivl om, at domstolene inden for den nuværende lovgivning kunne have tillagt kriminalitet af denne karakter endog særdeles skærpende omstændigheder og i de enkelte tilfælde ville kunne dømme betydeligt hårdere end anført i de talrige eksempler, der er anført i lovforslaget. Det er imidlertid et politisk valg, at man ikke vil afvente og se, om domstolene i praksis lever op til de politiske forventninger, men i stedet vælger at lovgive.

Lovforslaget er efter Dommerforeningens opfattelse udtryk for en uhensigtsmæssig form for strafferetlig detailregulering, som i praksis risikerer at give anledning til besværlige fortolkningsproblemer. Domstolene skal jo bl.a. sikre, at der er et rimeligt forhold mellem straffene i forskellige slags sager, og det lettes ikke af, at Folketinget går i enkeltheder ved at diktere straffen i udvalgte tilfælde.”

[\(http://www.dommerforeningen.dk/dommerforeningen/hoeringssvar/2020/dommerforeningens-bemaerkninger-til-hastelov-om-corona-smitte/\)](http://www.dommerforeningen.dk/dommerforeningen/hoeringssvar/2020/dommerforeningens-bemaerkninger-til-hastelov-om-corona-smitte/)

LFFA kan tilslutte sig disse tidligere fra Dommerforeningen udtrykte betænkeligheder.

LFFA finder det så meget desto mere betænkeligt at forlænge bestemmelsen og foreslår, at straffelovens § 81 d ophæves straks.”

Med venlig hilsen

Kristian Mølgaard

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K
E-mail: strafferetskontoret@jm.dk

WILDERS PLADS 8K
1403 KØBENHAVN K
TELEFON 3269 8888
MOBIL 9132 5688
ANCA@HUMANRIGHTS.DK
MENNESKERET.DK

DOK. NR. 20/03338-2

22. DECEMBER 2020

HØRING OVER UDKAST TIL FORSLAG TIL LOV OM ÆNDRING AF STRAFFELOVEN, RETSPLEJELOVEN OG UDLÆNDINGELOVEN

Justitsministeriet har ved e-mail af 8. december 2020 anmodet om Institut for Menneskerettigheders eventuelle bemærkninger til høring over udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og udlændingeloven (Udskydelse af solnedgangsklausul).

Med udkastet foreslås det at udskyde solnedgangsklausulen i § 4, stk. 4, i lov nr. 349 af 2. april 2020, og dermed rykke ophævelsen af de indførte regler fra den 1. marts 2021 til den 1. januar 2022. Reglerne blev indført i forbindelse med COVID-19-epidemien. Det fremgår af udkastet, at der ifølge Sundhedsmyndighederne fortsat er en høj grad af uforudsigelighed om epidemiens videre udvikling, men at det forventes, at COVID-19-virus stadig vil være i omløb i Danmark i efteråret 2021 (de almindelige bemærkninger, afsnit 1).

Instituttet skal henvise til sit høringssvar af 2. december 2020, hvor det anbefales, at der fremsættes et ændringsforslag for klart at afgrænse, hvilket anvendelsesområde straffelovens § 81 d har, og for at redegøre for, hvilken betydning det har for udvisningsvurderingen, at en udlænding er dømt efter bestemmelsen. Instituttet anbefaler i den forbindelse også, at ministeriet foretager en vurdering af retsplejelovens § 791 d, stk. 1, 2. pkt., og stk. 6, i forhold til grundlovens § 77 og Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 10.¹

¹ Institut for Menneskerettigheder, Høringssvar over forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og udlændingeloven (Ophævelse af revisionsbestemmelse), 2. december 2020. Tilgængelig på: <https://menneskeret.dk/hoeringssvar/ophaevelse-revisionsbestemmelse>.

Da instituttets bemærkninger i al væsentlighed fortsat er relevante for dette lovudkast, vedlægges instituttets høringssvar af 2. december 2020.

Der henvises til ministeriets sagsnummer 2020-731-0071.

Med venlig hilsen

Anncathrine Carl

JURIDISK RÅDGIVER

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K
E-mail: strafferetskontoret@jm.dk

WILDERS PLADS 8K
1403 KØBENHAVN K
TELEFON 3269 8888
MOBIL 91325719
MIKL@HUMANRIGHTS.DK
MENNESKERET.DK

DOK. NR. 20/03082-2

2. DECEMBER 2020

HØRINGSSVAR OVER FORSLAG TIL LOV OM ÆNDRING AF STRAFFELOVEN, RETSPLEJELOVEN OG UDLÆNDINGELOVEN

Justitsministeriet har ved e-mail af 18. november 2020 anmodet om Institut for Menneskerettigheders eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og udlændingeloven (Ophævelse af revisionsbestemmelse).

Lovudkastet blev fremsat for Folketinget den 25. november 2020, og instituttet forholder sig derfor i sit høringssvar til det lovforslag, der er fremsat for Folketinget.¹

Instituttet har følgende bemærkninger:

SAMMENFATNING

Det foreslås med lovforslaget at ophæve en revisionsbestemmelse i en lov fra april 2020, der fastsætter skærpet straf for lovovertrædelser med baggrund i eller sammenhæng med COVID-19, mulighed for blokering af hjemmesider og adgang til at udvise.

Ophævelsen af bestemmelser har den konsekvens, at reglerne i straffeloven, retsplejeloven og udlændingeloven fortsat vil være gældende frem til den 1. marts 2021, hvor de automatisk ophævelse som følge af en solnedgangsklausul.

Strafskærper

Det følger af en bestemmelse i straffeloven, som blev indsat med loven fra april 2020, at der for en lang række nærmere opregnede

¹ Lovforslag nr. L 110 om ændring af lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og udlændingeloven (Ophævelse af revisionsbestemmelse), tilgængelig her, <https://www.ft.dk/samling/20201/lovforslag/l110/index.htm>.

bestemmelser i straffeloven kan ske en fordobling af straffen, hvis lovovertrædelsen har baggrund i eller sammenhæng med COVID-19-epidemien i Danmark.

Det er imidlertid efter instituttets opfattelse uklart, hvad der skal til, for at en forbrydelse kan betragtes som havende baggrund i eller sammenhæng med COVID-19-epidemien.

Det er efter instituttets opfattelse retssikkerhedsmæssigt betænkeligt, når en bestemmelse, der kan føre til minimum en fordobling af straffen, og i mange tilfælde fængselsstraf, har et så bredt og uklart anvendelsesområde.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at der fremsættes et ændringsforslag for klart at afgrænse bestemmelsens anvendelsesområde.

Udvisning

Det blev med loven fra april 2020 samtidig muligt at udvise en udlænding, som idømmes ubetinget frihedsstraf med baggrund i eller sammenhæng med COVID-19 efter straffelovens § 81 d, uanset opholdsgrundlaget og længden af udlændingens ophold i Danmark.

Der er imidlertid ikke som en del af ændringsforslaget til loven fra april 2020 eller dette lovforslag foretaget en grundig menneskeretlig vurdering, selvom udvisning kan udgøre et indgreb efter Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8.

Det er efter instituttets opfattelse væsentligt for forudsigeligheden, at Justitsministeriet generelt forholder sig til, hvilken betydning det har for domstolenes vurdering af spørgsmålet om udvisning, at udlændingen er dømt efter straffelovens § 81 d.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at der fremsættes et ændringsforslag, hvori der redegøres for, hvilken betydning det har for udvisningsvurderingen, at udlændingen er dømt efter straffelovens § 81 d.

Blokering af hjemmesider

Det blev endvidere med loven fra april 2020 muligt at blokere en hjemmeside, hvis der er grund til at antage, at der fra hjemmesiden begås en overtrædelse af en lang række bestemmelser i straffeloven, som har baggrund i eller sammenhæng med COVID-19-epidemien i Danmark.

Blokering af en hjemmeside kan efter omstændighederne udgøre et indgreb i ytringsfriheden, som er beskyttet i grundlovens § 77 og Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 10, men der er ikke foretaget en vurdering af, om forslaget er i overensstemmelse med disse bestemmelser.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at der fremsættes et ændringsforslag, hvori der foretages en vurdering af retsplejelovens § 791 d, stk. 1, 2. pkt., og stk. 6, i forhold til grundlovens § 77 og Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 10.

KORT OM LOVFORSLAGET

Folketinget vedtog den 2. april 2020 en ændring af straffeloven, retsplejeloven og udlændingeloven om skærpet straf for lovovertrædelser med baggrund i eller sammenhæng med COVID-19, blokering af hjemmesider og adgang til at udvise. Loven indeholder samtidig en revisionsbestemmelse om, at justitsministeren senest den 30. november 2020 skal fremsætte et forslag om revision af loven (lovens § 4, stk. 3).

Det foreslås i lovforslaget at ophæve revisionsbestemmelsen således, at reglerne i straffeloven, retsplejeloven og udlændingeloven fortsat vil være gældende frem til den 1. marts 2021, hvor de automatisk ophæves som følge af en solnedgangsklausul i loven fra april 2020 (lovens § 4, stk. 4).

Bestemmelsen om at blokere hjemmesider (retsplejelovens § 791 d, stk. 1, 2. pkt., og stk. 6), og bestemmelsen om adgang til at udvise (udlændingelovens § 22, stk. 9), blev stillet i ændringsforslag under hastebehandlingen af et lovforslag vedrørende straffelovens § 81 d.² Lovforslaget blev førstebehandlet den 26. marts 2020, den 1. april 2020 afgav Folketingets Retsudvalg betænkning, og den 2. april 2020 blev forslaget vedtaget efter en samlet 2. og 3. behandling.

STRAFSKÆRPELSER

Det følger af straffelovens § 81 d, at der for en lang række nærmere opregnede bestemmelser i straffeloven kan ske en fordobling af straffen, hvis lovovertrædelserne har baggrund i eller sammenhæng med COVID-19-epidemien i Danmark.

² Lovforslag nr. 157 til lov om ændring af straffeloven (Skærpet straf for lovovertrædelser med baggrund i eller sammenhæng med covid-19), tilgængelig her, <https://www.retsinformation.dk/eli/ft/201912L00157>.

Straffen kan efter bestemmelsen firdobles, hvis lovovertrædelsen har fundet sted under sådanne omstændigheder, at der uberettiget er opnået eller søgt opnået lån, kredit, støtte, tilskud eller lignende kompensation fra hjælpepakker til imødegåelse af skadevirkninger ved covid-19-epidemien.

Det fremgår af lovforslaget, der gengiver gældende ret, at en fordobling eller firdobling af straffen forudsætter, at lovovertrædelsen helt eller delvist har været motiveret af eller har haft til formål at udnytte den situation, som COVID-19-epidemien har medført i Danmark. Denne vurdering beror på en konkret vurdering af den begåede lovovertrædelse, herunder særligt overtrædelsens karakter, formål og kontekst (lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 2.1.1.1).

Det er efter instituttets opfattelse uklart, hvad der skal til, for at en forbrydelse kan betragtes som havende baggrund i eller sammenhæng med COVID-19-epidemien. Det er efter instituttets opfattelse retssikkerhedsmæssigt betænkeligt, når en bestemmelse, der kan føre til en fordobling eller firdobling af straffen, og i mange tilfælde fængselsstraf, har et så bredt og uklart anvendelsesområde.³

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at der fremsættes et ændringsforslag for klart at afgrænse bestemmelsens anvendelsesområde.

Instituttet bemærker, at en lang række sager, som tidligere kunne være blevet afgjort med en bøde, som følge af de betydelige strafskærper nu vil nødvendiggøre en domstolsbehandling, og at mulige fortolkningsvanskeligheder under sagerne risikerer at gøre sagsbehandlingen mere tidskrævende.

Reglerne medfører således et yderligere pres på nogle i forvejen pressede domstole, og den lange sagsbehandlingstid kan udfordre retssikkerheden, herunder ved, at berørte borgere vil skulle vente længere på retfærdighed.⁴

³ Institut for Menneskerettigheder og Advokatsamfundet, COVID-19-tiltag i Danmark – retssikkerhedsmæssige og menneskeretlige konsekvenser, 5. juni 2020, s. 26, tilgængelig her, <https://menneskeret.dk/udgivelser/covid-19-tiltag-danmark-retssikkerhedsmæssige-menneskeretlige-konsekvenser>.

⁴ Institut for Menneskerettigheder og Advokatsamfundet, COVID-19-tiltag i Danmark – retssikkerhedsmæssige og menneskeretlige konsekvenser, 5. juni 2020, s. 26-27, tilgængelig her,

UDVISNING

Det følger af udlændingelovens § 22, stk. 9, at udlændinge, som begår kriminalitet med baggrund i eller sammenhæng med COVID-19 efter straffelovens § 81 d, kan udvises, hvis de idømmes ubetinget frihedsstraf. De skærpede udvisningsregler var ikke en del af det oprindelige lovforslag, men blev tilføjet som et ændringsforslag under behandlingen af lovforslaget om straffelovens § 81 d.

I betænkningen til lovforslaget er det beskrevet, at en udlænding kan udvises ”uanset varigheden af udlændingens ophold her i landet og uanset den pågældendes opholdsgrundlag”, hvis kriminaliteten har baggrund i COVID-19, med henvisning til, at udvisning fortsat er en konkret vurdering og skal være i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser, der følger af gældende lovgivning efter udlændingelovens § 26, stk. 2.⁵ Der er således tale om en udvidelse i adgangen til at udvise udlændinge, der har etableret et liv i Danmark, og som kan have boet i Danmark det meste af deres liv.⁶

Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol har præciseret de generelle kriterier, der indgår i proportionalitetsafvejningen ved udvisning, som blandt andet vedrører den begåede kriminalitets art og grovhed og den generelle tilknytning til opholdslandet og hjemlandet vurderet efter beskyttelsen i den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8.⁷

Der er imidlertid ikke i ændringsforslaget til loven fra april 2020 eller dette lovforslag foretaget en grundig vurdering af reglerne i forhold til Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8.

<https://menneskeret.dk/udgivelser/covid-19-tiltag-danmark-retssikkerhedsmaessige-menneskeretlige-konsekvenser>.

⁵ Betænkning af 1. april 2020 over lovforslag nr. L 157 om ændring af straffeloven (Skærpet straf for lovovertrædelser med baggrund i eller sammenhæng med covid-19) tilgængelig her, https://www.ft.dk/ripdf/samling/20191/lovforslag/l157/20191_l157_betaenkning.pdf.

⁶ Institut for Menneskerettigheder og Advokatsamfundet, COVID-19-tiltag i Danmark – retssikkerhedsmæssige og menneskeretlige konsekvenser, 5. juni 2020, s. 32, tilgængelig her, <https://menneskeret.dk/udgivelser/covid-19-tiltag-danmark-retssikkerhedsmaessige-menneskeretlige-konsekvenser>.

⁷ Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, Maslov mod Østrig, sagsnummer 1638/03, dom af 23. juni 2008, præmis 68.

I en lov fra 2018 har Udlændinge- og Integrationsministeriet fastsat retningslinjer for vurderingen efter Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8 i sager om udvisning af kriminelle udlændinge.⁸

Det er efter instituttets opfattelse væsentligt for forudsigeligheden, at Justitsministeriet på en tilsvarende måde generelt forholder sig til, hvilken betydning det har for domstolenes vurdering af spørgsmålet om udvisning, at udlændingen er dømt efter straffelovens § 81 d om lovovertrædelser med baggrund i eller sammenhæng med COVID-19.⁹

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at der fremsættes et ændringsforslag, hvori der redegøres for, hvilken betydning det har for udvisningsvurderingen, at udlændingen er dømt efter straffelovens § 81 d.

BLOKERING AF HJEMMESIDER

Det følger af retsplejelovens § 791 d, stk. 1, 2. pkt., at der kan ske blokering af en hjemmeside, hvis der er grund til at antage, at der fra hjemmesiden begås en overtrædelse af en lang række bestemmelser i straffeloven, som har baggrund i eller sammenhæng med COVID-19-epidemien i Danmark. Hjemmesiden skal stadigvæk have et sådant indhold på tidspunktet for blokeringen, og der kan ske blokering ud fra en øjemedsbetragtning efter samme bestemmelses stk. 6. Det er denne bestemmelse, som ønskes videreført i nærværende lovforslag.

Det fremgår af lovforslaget, at der i perioden 2. april 2020 og frem til den 13. november 2020 er identificeret 214 anmeldelser vedrørende 39 hjemmesider, hvor der er sket blokering efter retsplejelovens § 791 d, stk. 1, 2. pkt. 213 af disse vedrørte phishing, og 1 vedrørte overtrædelse af straffelovens § 189 (udbredelse af uegnede lægemidler) og straffelovens § 279 (bedrageri). Rigspolitiet vurderer, at retsplejelovens § 791 d, stk. 1, 2. pkt., og stk. 6, resulterer i færre fuldbyrdede forhold – både i forhold til borgeren, der bliver udsat for phishing, og i forhold til afledt kriminalitet i form af indbrud i netbank, misbrug af kortoplysninger m.v. (de almindelige bemærkninger, afsnit 2.1.2.2).

⁸ Lov nr. 469 af 14. maj 2018 om ændring af udlændingeloven (Skærpede regler for udvisning af kriminelle udlændinge), tilgængelig her, <https://www.retsinformation.dk/eli/lt/2018/469>.

⁹ Institut for Menneskerettigheder og Advokatsamfundet, COVID-19-tiltag i Danmark – retssikkerhedsmæssige og menneskeretlige konsekvenser, 5. juni 2020, s. 32-33, tilgængelig her, <https://menneskeret.dk/udgivelser/covid-19-tiltag-danmark-retssikkerhedsmæssige-menneskeretlige-konsekvenser>.

Instituttet bemærker, at forslag til indførelse af retsplejelovens § 791 d, stk. 1, 2. pkt., og stk. 6, blev stillet i et ændringsforslag under hastebehandlingen af et lovforslag vedrørende straffelovens § 81 d. Det fremgår af ændringsforslaget, at muligheden for at kunne blokere en hjemmeside på øjemedet er indført ud fra hensynet til, at der skal kunne gribes hurtigt ind over for "bl.a. misinformation og misbrug under den aktuelle covid-19-epidemi" (de specielle bemærkninger til nr. 3).¹⁰ Instituttet ønsker at gøre opmærksom på, at Ytringsfrihedskommissionen i sin betænkning fra foråret 2020 har anbefalet, at der ikke lovgives mod misinformation. I stedet bør ambitionen være, at befolkningen har de fornødne forudsætninger for at kunne navigere kritisk og kompetent i forhold til information.¹¹

Derudover kan blokeringen af en hjemmeside efter omstændighederne udgøre et indgreb i ytrings- og informationsfriheden, som er beskyttet i grundlovens § 77 og Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 10.¹² Instituttet bemærker, at der hverken i bemærkningerne til ændringsforslaget af 30. marts 2020 eller af nærværende lovforslag er foretaget en vurdering af, om forslaget er i overensstemmelse med disse bestemmelser. Instituttet har tidligere bemærket den manglende vurdering i sin rapport "COVID-19-tiltag i Danmark - retssikkerhedsmæssige og menneskeretlige konsekvenser".¹³

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at der i et ændringsforslag foretages en vurdering af retsplejelovens § 791 d,

¹⁰ Justitsministeriet, Ændringsforslag til Forslag til lov om ændring af straffeloven (Skærpet straf for lovovertrædelser med baggrund i eller sammenhæng med covid-19) (L 157), 30. marts 2020, L 157 - bilag 7, tilgængelig her,

<https://www.ft.dk/samling/20191/lovforslag/L157/bilag.htm>.

¹¹ Justitsministeriet, Ytringsfrihedens rammer og vilkår i Danmark – Betænkning afgivet af Ytringsfrihedskommissionen. Betænkning nr. 1573, 2020, kapitel 14, afsnit 7.

¹² Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, Cengiz med flere mod Tyrkiet, sagsnummer 48226/10 og 14027/11, dom af 1. december 2015, og Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, Ahmet Yildirim mod Tyrkiet, sagsnummer 3111/10, dom af 18. december 2012.

¹³ Institut for Menneskerettigheder og Advokatsamfundet, COVID-19-tiltag i Danmark – retssikkerhedsmæssige og menneskeretlige konsekvenser, 5. juni 2020, s. 22, tilgængelig her, <https://menneskeret.dk/udgivelser/covid-19-tiltag-danmark-retssikkerhedsmæssige-menneskeretlige-konsekvenser>.

stk. 1, 2. pkt., og stk. 6, i forhold til grundlovens § 77 og Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 10.

Der henvises til ministeriets sagsnummer 2020-0090-2378.

Med venlig hilsen

Mikkel Lindberg Laursen

FULDMÆGTIG

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98

strafferetskontoret@jm.dk

DATO: 23. december 2020
SAGSNR.: 2020-4015
ID NR.: 708827

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og udlændingeloven (Udskydelse af solnedgangsklausul)

Ved e-mail af 8. december 2020 har Justitsministeriet anmodet om Advokatrådets bemærkninger til ovennævnte lovforslag.

Med nuværende lovforslag ønsker Justitsministeriet at udskyde solnedgangsklausulen i § 4, stk. 4, i lov nr. 349 af 2. april 2020 om ændring af straffeloven, retsplejeloven og udlændingeloven (Skærpet straf for lovovertrædelser med baggrund i eller sammenhæng med covid-19 og blokering af hjemmesider, hvorfra der begås visse lovovertrædelser, som har baggrund i eller sammenhæng med covid-19).

Udskydelse af solnedgangsklausulen vil medføre, at straffelovens § 81 d, retsplejelovens § 791 d, stk. 1, 2. pkt., og stk. 6, og udlændingelovens § 22, nr. 9, er gældende indtil den 1. januar 2022, hvor bestemmelserne automatisk ophæves, medmindre Folketinget beslutter at forlænge gyldighedsperioden.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at Justitsministeriet ved valget af datoen for den udskudte solnedgangsklausul på den ene side har lagt vægt på, at de pågældende bestemmelser ikke bør gælde i længere tid, end de faktiske forhold i relation til covid-19-epidemien tilsiger. På den anden side har ministeriet lagt vægt på, at situationen fortsat er usikker, og at Folketinget bør have tid og reel mulighed for – indenfor en ordinær folketingsssamling – at vurdere det fortsatte behov for bestemmelserne, herunder i lyset af en eventuel udvikling i efteråret 2021.

Det fremgår desuden af bemærkningerne, at nærværende lovforslag skal ses i sammenhæng med det forudgående lovforslag om ophævelse af revisionsbestemmelsen i lovens § 4, stk. 3, som Advokatrådet afgav bemærkninger til den 9. december 2020.

Henset til den tætte sammenhæng mellem lovforslagene, som også giver sig til udtryk i næsten enslydende lovbemærkninger, finder Advokatrådet, at det havde været hensigtsmæssigt, hvis forslagene om ændring af lovens § 4 var sendt ud i en samlet høring.

I begrundelsen for det tidligere fremsendte forslag om ophævelse af revisionsbestemmelsen lagde Justitsministeriet blandt andet vægt på, at de hastevedtagne bestemmelser er omfattet af en solnedgangsklausul.

Det er Advokatrådets opfattelse, at dette argument svækkes i betydelig grad med forslaget om netop at udskyde klausulen.

En solnedgangsklausul har til formål at begrænse en lovs levetid og er et klart budskab om, at der er tale om en midlertidig foranstaltning. Med nærværende lovforslag forlænges lovens gyldighedsperiode, og formålet med solnedgangsklausulen bliver til dels gjort illusorisk.

Advokatrådet er fortsat bekymret for den manglende grundige revision af bestemmelserne, der blev vedtaget ved en hasteprocess i foråret. Lovkvaliteten bør ses efter i sømmene, så der blandt andet kan fastlægges et klart og afgrænset anvendelsesområde for strafskærpelsesreglerne i straffelovens § 81 d.

Der henvises i øvrigt til Advokatrådets bemærkninger af 9. december 2020, som vedlægges.

Med venlig hilsen

Andrew Hjuler Crichton
Generalsekretær

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

strafferetskontoret@jm.dk

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98

DATO: 9. december 2020
SAGSNR.: 2020-3909
ID NR.: 706002

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og udlændingeloven (Ophævelse af revisionsbestemmelse)

Ved e-mail af 18. november 2020 har Justitsministeriet anmodet om Advokatrådets bemærkninger til ovennævnte forslag.

Lov nr. 349 af 2. april 2020 om ændring af straffeloven, retsplejeloven og udlændingeloven (Skærpet straf for lovovertrædelser med baggrund i eller sammenhæng med covid-19 og blokering af hjemmesider, hvorfra der begås visse lovovertrædelser, som har baggrund i eller sammenhæng med covid-19) blev vedtaget efter en hastybehandling i Folketinget.

Lovforslaget blev ikke sendt i høring, men på trods heraf fandt Advokatrådet anledning til at afgive bemærkninger.

Advokatrådet udtrykte i sine bemærkninger af 31. marts 2020 bekymring over hastyprocessen for behandlingen af lovforslaget og den heraf afledte svækkede lov kvalitet.

Advokatrådet fandt, at lovforslaget udfordrede en række vigtige principper for den danske retsstat. For så vidt angik forhøjelsen af straffniveauet for lovovertrædelser med baggrund i eller sammenhæng med covid-19 bemærkede Advokatrådet bl.a., at det er retssikkerhedsmæssigt betænkeligt, når en bestemmelse, som kan føre til minimum en fordobling af straffen, har et så bredt og uklart anvendelsesområde.

Med nærværende lovforslag ønsker Justitsministeriet at ophæve revisionsbestemmelsen i lovens § 4, stk. 3, der bestemmer, at justitsministeren senest den 30. november 2020 skal fremsætte forslag til revision af straffelovens § 81 d, retsplejelovens § 791 d, stk. 1, 2. pkt., og stk. 6, samt udlændingelovens § 22, nr. 9.

Det fremgår af Justitsministeriets vejledning om lov kvalitet, at en revisionsbestemmelse kan anvendes, hvor det må forventes, at der efter nogen tid kan være behov for at overveje, om der i lyset af indhentede erfaringer mv. vil være anledning til at ændre eller justere lovens bestemmelser.

I bemærkningerne til lovens § 4, stk. 3, bemærkes det, at det forudsættes, at ministeren i forbindelse med revisionsovervejelserne foretager en vurdering af nødvendig-

heden, anvendelsen og effekten af bestemmelserne.

Forslaget om ophævelse af lovens § 4, stk. 3, begrundes med kriminalitetsbilledet under covid-19-epidemien i Danmark, som efter Justitsministeriets vurdering fortsat nødvendiggør en effektiv og markant strafforfølgelse, især hvad angår udnyttelse af hjælpepakkerne. Herudover lægger Justitsministeriet vægt på, at de pågældende bestemmelser er omfattet af en solnedgangsklausul.

I bemærkningerne til lovforslaget fremgår det, at Justitsministeriet i forbindelse med revisionsovervejelserne har foretaget en vurdering af nødvendigheden, anvendelsen og effekterne af bestemmelserne, og at der i den forbindelse er indhentet udtalelser fra Sundheds- og Ældreministeriet, Rigsadvokaten og Rigspolitiet.

Vurderingen, som Justitsministeriet har foretaget i forbindelse med nærværende lovforslag, omhandler den aktuelle sundhedsmæssige situation og kriminalitetsbilledet og omfanget af bestemmelsernes anvendelse i praksis, men Advokatrådet savner en behandling af lovens indhold i dybden.

Det er Advokatrådets opfattelse, at den hastende proces omkring lovforslaget, som blev vedtaget i foråret med bl.a. voldsomme strafskærper til følge, nødvendiggør en grundig revision af de vedtagne bestemmelser – også inden lovens udløb den 1. marts 2021.

De med lov nr. 349 af 2. april 2020 vedtagne bestemmelser har fundet anvendelse i praksis, og det fremgår bl.a. af bemærkningerne til lovforslaget, at strafskærperne i straffelovens § 81 d, stk. 1, og stk. 2, samlet set er anvendt i 30 afsagte domme.

Det er imidlertid ikke ud fra disse tal muligt at udlede noget om lov kvaliteten og om, hvorvidt bestemmelserne bør justeres.

Det er Advokatrådets opfattelse, at lovens indhold bør undergå en grundigere behandling, således at bestemmelsernes konkrete anvendelsesområder undersøges nærmere, herunder spørgsmålet om, hvorvidt lovens ordlyd giver anledning til problemer i praksis. Ved en sådan undersøgelse kunne man med fordel inddrage domstolene og øvrige praktikere.

Advokatrådet har noteret sig, at de pågældende bestemmelser fortsat er omfattet af en solnedgangsklausul.

Folketinget kan imidlertid beslutte at forlænge gyldighedsperioden for de pågældende bestemmelser alene under hensyntagen til covid-19-epidemien og kriminalitetsbilledet. Advokatrådet kan derfor være bekymret for, at strafskærperes reglerne fortsat vil have et meget bredt og uklart anvendelsesområde.

Der henvises i øvrigt til Advokatrådets bemærkninger af 31. marts 2020, som vedlægges.

Med venlig hilsen

Andrew Hjuler Crichton
Generalsekretær

Folketingets Retsudvalg
Christiansborg
1240 København K

Ketty.Gammelgaard@ft.dk

KOPI

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98

DATO: 31. marts 2020
SAGSNR.: 2020-1140
ID NR.: 656862

Bemærkninger til forslag til lov om ændring af straffeloven (Skærpet straf for lovovertrædelser med baggrund i eller sammenhæng med covid-19)

Ovennævnte lovforslag, som blev fremsat af Justitsministeren den 26. marts 2020, og som forventes 2. og 3. behandlet af Folketinget den 2. april 2020, har grundet dets hastende karakter ikke været sendt i høring.

På trods heraf finder Advokatrådet anledning til at afgive bemærkninger til lovforslaget.

Med lovforslaget lægges der blandt andet op til, at der indsættes en ny bestemmelse i straffeloven (§ 81 d), hvorefter straffen for overtrædelse af en række bestemmelser i straffeloven – primært formueforbrydelser – kan fordobles, hvis lovovertrædelsen har baggrund i eller sammenhæng med covid-19-epidemien i Danmark. Det forudsættes i den forbindelse, at visse overtrædelser som f.eks. tyveri af værnemidler, som udgangspunkt vil skulle straffes med fængsel.

Der lægges endvidere op til, at straffen skærpes yderligere og således kan blive fire gange så høj som det i dag gældende strafniveau, hvis en af de nævnte lovovertrædelser har fundet sted under sådanne omstændigheder, at der uberettiget er opnået eller søgt opnået lån, støtte, tilskud eller lignende kompensation fra de i relation til covid-19-epidemien vedtagne hjælpepakker.

Efterfølgende har justitsministeren fremsat flere ændringsforslag, således at den nye bestemmelse i straffeloven udvides med en række lovovertrædelser, der vedrører forbrydelser mod henholdsvis den offentlige myndighed mv., og den offentlige orden og fred, ligesom ministeren har foreslået ændring af retsplejeloven, således at der indføres mulighed for blokering af hjemmesider, hvorfra der begås lovovertrædelser, som har baggrund i eller sammenhæng med covid-19-epidemien (udvidelse af anvendelsesområdet for retsplejelovens § 791 d).

For så vidt angår processen, har Advokatrådet stor forståelse for ønsket om hurtigst muligt at indføre tiltag for at sikre, at respiratorer, håndsprit, mundbind og andre værnemidler er tilgængelige, da de helt konkret kan være forskellen på liv og død.

Lovforslaget udfordrer imidlertid nogle vigtige principper for den danske retsstat. Ved en hastebehandling bliver organisationer og myndigheder ikke hørt i processen. Tid er afgørende for at kvalificere de forslag, der fremlægges, så fagfolk kan forholde sig til dem, og der kan blive en grundig drøftelse på baggrund af svarene. Lovforslag, der skal hastebehandles, bør derfor alene medtage de initiativer, der vurderes bydende nødvendige.

Det er uacceptabelt, at personer udnytter covid-19-epidmien til at begå kriminalitet. Der er dog efter Advokatrådets vurdering stor forskel på nødvendigheden i at vedtage hastelovgivning for at modvirke tyveri af håndsprit og mundbind fra et hospital og for at modvirke udnyttelse af ex NemID-oplysninger på internettet, hvor skaden alt andet lige ikke er et spørgsmål om liv og død.

Hastelovforslaget omfatter en lang række bestemmelser i straffeloven samt ændringer i retsplejeloven. Det er Advokatrådets vurdering, at hovedparten af det omhandlede lovforslag kunne behandles med almindelige tidsfrister og bedre lov kvalitet til følge, eksempelvis bestemmelserne, der nævnes i § 81 d, stk. 1, om bedrageri, mandatsvig og underslæb, samt det udvidede anvendelsesområde for retsplejelovens § 791 d (om blokering af hjemmesider). Det er således Advokatrådets opfattelse, at lovforslaget inddrager bestemmelser, som ikke lever op til betingelserne for anvendelse af hastelovgivning.

For så vidt angår lovforslagets indhold, herunder den foreslåede forhøjelse af strafniveauet, skal Advokatrådet indledningsvist bemærke, at rådet principielt ikke udtaler sig om straf eller strafferammer.

Advokatrådet kan tilslutte sig Dommerforeningens bemærkninger om, at domstolene allerede inden for den nuværende lovgivning utvivlsomt kan tillægge covid-19-relaterede forbrydelser skærpene omstændigheder, ligesom domstolene allerede i dag konkret kan idømme hårdere straffe end dem, som er anført i de i lovforslaget nævnte eksempler. Eksemplerne tager netop ikke hensyn til denne mulighed, men tager udgangspunkt i en situation uden covid-19-krise.

Advokatrådet finder endvidere ligesom Dommerforeningen, at den foreslåede bestemmelses ordlyd ikke er tilstrækkelig præcis. Som det fremgår af lovforslaget, skal en lovovertrædelse have baggrund i eller sammenhæng med covid-19-epidemien for at være omfattet af strafskærpelsen. I de specielle bemærkninger til § 81 d, stk. 1, anføres det, at dette vil være tilfældet, hvis lovovertrædelsen helt eller delvist har været motiveret af eller haft til formål at udnytte den situation i Danmark, som covid-19-epidemien har medført.

Det er Advokatrådets opfattelse, at dette kan blive vanskeligt at vurdere i den konkrete sag, som alt andet lige må forventes at være mere kompleks end de eksempler, der nævnes i lovforslaget. Det er retssikkerhedsmæssigt betænkeligt, når en bestemmel-

se, som kan føre til minimum en fordobling af straffen, har et så bredt og uklart anvendelsesområde.

Advokatrådet kan i øvrig tilslutte sig Dommerforeningens bemærkninger om, at lovforslaget vil medføre øget pres på domstolene, og rådet kan i det hele henvise hertil.

Med venlig hilsen

Andrew Hjuler Crichton
Generalsekretær

From: £Koncern Jura (101s146) <LKoncern.Jura@krfo.dk>
Sent: 04-01-2021 09:36:11 (UTC +01)
To: £Strafferetskontoret (951s18) <Strafferetskontoret@jm.dk>
Cc: Torben Borregaard <Torben.Borregaard@krfo.dk>; Jacob Kirk Jensen <JacobKirk.Jensen@krfo.dk>
Subject: VS: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og udlændingeloven (Udskydelse af solnedgangsklausul) - 2020-731-0071

Til Strafferetskontoret

Som svar på nedenstående høring skal Direktoratet for Kriminalforsorgen bemærke, at direktoratets Koncern Økonomi har noteret sig, at det fremgår af udkastet til lovforslag, at punktet vedrørende økonomiske konsekvenser pt. udestår. Direktoratet skal i forlængelse heraf anføre, at lovforslaget må forventes at medføre øget belæg og deraf afledte økonomiske konsekvenser for kriminalforsorgen. De økonomiske konsekvenser skal således afdækkes nærmere.

Med venlig hilsen

Vibeke Greve
Enhedsleder, Jura

Direktoratet for Kriminalforsorgen
Direkte tlf.: +45 7255 4703

Fra: \$Direktoratet for Kriminalforsorgen
Sendt: 8. december 2020 20:25
Til: £Koncern Jura (101s146)
Emne: VS: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og udlændingeloven (Udskydelse af solnedgangsklausul) - 2020-731-0071

Med venlig hilsen

Lars Pedersen
FM-ansvarlig

Direktoratet for Kriminalforsorgen
Direkte tlf.: +45 7255 4852

Fra: Justitsministeriet

Sendt: 8. december 2020 15:13

Emne: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og udlændingeloven (Udskydelse af solnedgangsklausul) - 2020-731-0071

Se venligst vedhæftede filer.

Med venlig hilsen

Slotsholmsgade 10

1216 København K

Tlf.: 7226 8400

www.justitsministeriet.dk

jm@jm.dk

Når du har kontakt til Kriminalforsorgen, behandler vi dine personoplysninger (dit navn, e-mail og andre oplysninger, som du har sendt). Læs mere om, hvordan [Kriminalforsorgen behandler personoplysninger](#).

RETSPOLITISK FORENING

HØRINGSSVAR

Til Justitsministeriet

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og udlændingeloven (Udskydelse af solnedgangsklausul)

Høringsbrev af 8. december 2020 - med svarfrist 4. januar 2021.

Svar fremsendt pr. mail til strafferetskontoret@jm.dk

Uagtet epidemiens fortsatte greb om befolkningen kan RPF ikke anbefale dette forslags vedtagelse. Først og fremmest fordi forslaget lige fra starten har været overflødig, idet der efter allerede da og stadig nu gældende ret er den nødvendige hjemmel for domstolene til ved strafudmålingen i konkrete sager at tage fornødent hensyn til de særlige skærpende omstændigheder, som kan foreligge, hvor en person eller flere findes skyldige i at have udnyttet eller forværret en så alvorlig situation til egen ulovlig vinding. Det fremgik jo faktisk af flere af høringssvarene i sin tid.

Det er ikke i overensstemmelse med god lovgivningsskik at forfalde til den slags overflødig lovgivning.

København, den 4. januar 2021

Bjørn Elmquist

Celina Justiva

Esben Obel

Formand

Bestyrelsesmedlem

Bestyrelsesmedlem

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Sendt per email til strafferetskontoret@jm.dk

IT-Politisk Forening
c/o Jesper Lund
Carl Bernhards Vej 15, 2.tv
1817 Frederiksberg C

E-mail : bestyrelsen@itpol.dk
Web : <https://www.itpol.dk>

Dato : 4. januar 2021

Hørings svar vedr. lovforslag om ændring af straffeloven, retsplejeloven og udlændingeloven (Udskydelse af solnedgangsklausul)

IT-Politisk Forening har alene bemærkninger til forslaget om at udskyde solnedgangsklausulen for så vidt angår bestemmelsen om blokering af hjemmesider (retsplejelovens § 791 d, stk. 1, 2. pkt. og stk. 6).

IT-Politisk Forening vil **principalt** anbefale at solnedgangsklausulen ikke udskydes for så vidt angår ændringerne af retsplejelovens § 791 d indsat ved lov nr. 349 af 2. april 2020 (L 157), således at disse ændringer af § 791 d bortfalder per 1. marts 2021.

Efter IT-Politisk Forenings opfattelse udgør den betydelige udvidelse af anvendelsesområdet for § 791 d, stk. 1 (det indsatte 2. pkt.) et indgreb i den grundlæggende ret til ytringsfrihed og informationsfrihed som næppe er proportionalt.

Derudover er det særligt problematisk, at § 791 d, stk. 6 giver mulighed for blokering af hjemmesider uden forudgående retskendelse. Efter retspraksis fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol (EMD) kan blokering af hjemmesider uden forudgående retskendelse kun ske under exceptionelle omstændigheder.

Subsidiært vil IT-Politisk Forening anbefale, at den udvidede mulighed for at blokere hjemmesider i § 791 d,

stk. 1, 2. pkt præciseres og indskrænkes til alene at omfatte hjemmesider hvis eneste substantielle indhold er forsøg på phishing af personlige adgangskoder (som NemID-nøglekoder). Blokering af hjemmesider med phishing-forsøg bør være tidsmæssigt begrænset.

Disse synspunkter uddybes nedenfor i høringsvaret.

Udvidelse af omfanget af blokeringsbestemmelsen

Før lovændringen i april 2020 kunne muligheden for at blokere hjemmesider i retsplejelovens § 791 d, stk. 1 alene anvendes i forhold til overtrædelser af straffelovens terrorparagraffer (§§ 114 - 114 i) og straffelovens regler om trusler mod samt chikane og måludpegning af offentligt ansatte (§ 119 og § 119 a).

I høringsudkastet (udsendt 12. januar 2017) til § 791 d kunne alle straffelovens bestemmelser danne grundlag for blokering af hjemmesider. På baggrund af en række kritiske hørings svar om blandt andet proportionaliteten af det vidtgående indgreb i ytringsfriheden, som blokering af en hjemmeside kan udgøre, valgte Justitsministeriet ved fremsættelse af lovforslaget i Folketinget at begrænse anvendelsen af blokeringsbestemmelsen til ovennævnte paragraffer i straffeloven.

Med L 157 er § 791 d, stk. 1 udvidet med en række bestemmelser fra straffeloven, hvis overtrædelsen har baggrund i eller sammenhæng med COVID-19 epidemien i Danmark. De nye bestemmelser i straffeloven er primært, men ikke udelukkende, formuebestemmelser, hvor grovheden af lovovertrædelsen ligger meget langt fra terrorisme eller trusler mod offentligt ansatte.

Blokering af en hjemmeside omfatter alt nuværende og fremtidigt indhold på hjemmesidens internetdomæne. Selv om blokeringen sker på baggrund af en konkret ulovlig handling begået via hjemmesiden, kan der på hjemmesiden være øvrigt indhold som ikke er ulovligt. Blokering af en hel hjemmeside forhindrer også adgangen til det fremtidige indhold på hjemmesiden, selv om dette indhold i sagens natur ikke kan vurderes på tidspunktet for blokeringen. En permanent blokering af en hel hjemmeside med dynamisk indhold med rette kan sammenlignes med

forhåndscensur af det fremtidige indhold.

På grund af den overhængende risiko for blokering af lovligt indhold, herunder fremtidigt indhold, kan blokering af en hel hjemmeside efter IT-Politisk Forenings opfattelse kun udgøre et proportionalt indgreb, hvis blokeringen sker for at beskytte mennesker mod meget alvorlige lovovertrædelser, og hvis der ikke er nogen mulighed for at få det konkrete ulovlige indhold fjernet fra hjemmesiden, eventuelt med retslig bistand fra myndighederne i det land hvor hjemmesiden hostes.

En gennemgang af domme fra EMD viser en meget restriktiv retspraksis i forhold til blokering af hele hjemmesider.

Mindre alvorlige formueforbrydelser, herunder forsøg på "phishing" rettet mod tilfældige privatpersoner på internettet, kan ikke med rimelighed opfylde kravene om proportionalitet. Det forhold at lovovertrædelsen har sammenhæng med COVID-19 epidemien ændrer ikke afgørende ved den proportionalitetsvurdering som nødvendigvis skal foretages, når der ved blokering af en hjemmeside sker indgreb i ytringsfriheden og informationsfriheden.

Det er særligt bekymrende, at bemærkningerne til den nye bestemmelse i betænkningen til L 157 omtaler "hensynet til at kunne gribe hurtig ind over for bl.a. misinformation", idet offentlig udbredelse af misinformation ikke udgør en straffelovsovertrædelse. Disse lovbemærkninger skaber betydelig uklarhed om bestemmelsens mulige anvendelsesområde med deraf følgende risiko for "function creep" fra den nuværende tilsigtede anvendelse (blokering af phishing-forsøg på internettet) til eksempelvis blokering af hjemmesider med påstået misinformation om COVID-19 epidemien.

Såfremt Folketinget ønsker at udskyde solnedgangsklausulen for § 791 d, stk. 1, 2. pkt, vil IT-Politisk Forening anbefale at bestemmelsen ved et ændringsforslag præciseres og indskrænkes til alene at omfatte hjemmesider, hvis eneste substantielle indhold er forsøg på phishing af personlige adgangskoder (som NemID-nøgler). Det vil omfatte den nuværende anvendelse, jf. bemærkningerne i nærværende lovforslag.

Denne ændring vil konkret modgå den latente risiko for en overdreven og vilkårlig anvendelse af blokeringsbeføjelsen, eksempelvis i forhold til hjemmesider med påstået misinformation.

IT-Politisk Forening vil anbefale at blokeringer af hjemmesider med phishing-forsøg sker for en tidsmæssigt begrænset periode med mulighed for forlængelse, hvis hjemmesidens eneste substantielle indhold fortsat er forsøg på phishing. En midlertidig blokering skaber færre principielle problemer i forhold til forhåndscensur af fremtidigt lovligt indhold hvis hjemmesiden ændres. I den forbindelse er det skal det bemærkes, at phishing-aktiviteter erfaringsmæssigt ofte er kortvarige, og at de kan ske fra hjemmesider, som midlertidigt er blevet kapret af "defacement" angreb fra kriminelle hackere.

Blokering uden forudgående retskendelse

Den forudgående domstolskontrol er vigtig for at beskytte borgerne mod risikoen for overdreven eller arbitrær anvendelse af beføjelsen til at blokere hjemmesider. I den forbindelse er de uklare lovbemærkninger i L 157 om mulig anvendelse i forhold til misinformation som nævnt ovenfor særligt bekymrende.

Med L 157 blev der imidlertid indsat en mulighed for at blokering af hjemmesider kan ske uden forudgående retskendelse (retsplejelovens § 791 d, stk. 6). Politiet skal forelægge sagen for retten inden for 24 timer, men der ses ikke i L 157 at være fastsat noget frist for hvor hurtigt retten skal behandle sagen.

Af nærværende lovforslags bemærkninger fremgår det, at 32 ud af 39 iværksatte blokeringer er sket uden forudgående retskendelse. Blokering efter politiets administrative beslutning er således blevet hovedreglen, ikke undtagelsen. Det er i sig selv særdeles betænkeligt.

Det fremgår ikke af bemærkningerne hvor lang tid der er gået inden der forelå retskendelser i de 32 tilfælde. Den efterfølgende domstolskontrol kan blive omsonst, hvis der går for lang tid inden retten har mulighed for at omgøre blokeringen.

Den efterfølgende domstolskontrol giver under alle omstændigheder en mindre effektiv beskyttelse af borgernes grundlæggende rettigheder end den forudgående domstolskontrol. Rettens uafhængige vurdering af om blokeringen var proportional på blokeringsstidspunktet kan i mange tilfælde være afhængig af den dokumentation for hjemmesidens samlede indhold som politiet fremlægger. Hvis dette materiale er utilstrækkeligt eller på anden måde mangelfuldt, kan en reel uafhængig vurdering af hjemmesidens indhold på blokeringsstidspunktet være umulig i praksis. Ved en forudgående domstolskontrol har retten langt bedre muligheder for at foretage de relevante vurderinger af hjemmesidens samlede indhold.

Det er IT-Politisk Forenings opfattelse, at retspraksis fra EMD kun tillader blokering af indhold på hjemmesider uden forudgående domstolskontrol (som § 791 d, stk. 6) under exceptionelle omstændigheder, jf. eksempelvis præmis 39 i *OOO Flavius and Others v. Russia*, sag 12468/15 ("The dangers inherent in prior restraints are such that they call for the most careful scrutiny on the part of the Court and are justified only in exceptional circumstances.").

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

14. december 2020

J.nr. 2020-11-0536
Dok.nr. 292862
Sagsbehandler
Susanne Dige Nielsen

Sendt til strafferetskontoret@jm.dk.

Høringssvar vedrørende Lov om ændring af lov om straffeloven, retsplejeloven og udlændingeloven (Udskydelse af solnedgangsklausul)

Datatilsynet
Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby
T 3319 3200
dt@datatilsynet.dk
datatilsynet.dk
CVR 11883729

Ved e-mail af 8. december 2020 har Justitsministeriet anmodet om Datatilsynets bemærkninger til ovennævnte udkast.

Datatilsynet har ingen bemærkninger til ovennævnte udkast, men forudsætter generelt, at enhver behandling af personoplysninger foranlediget af udkastet vil ske i overensstemmelse med de databeskyttelsesretlige regler.

Med venlig hilsen

Susanne Dige Nielsen

From: Jens Kasper Rasmussen <jkr@fida.dk>
Sent: 04-01-2021 19:49:46 (UTC +01)
To: £Strafferetskontoret (951s18) <Strafferetskontoret@jm.dk>
Cc: Kjeld Gosvig-Jensen <kgj@fida.dk>
Subject: SV: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og udlændingeloven (Udskydelse af solnedgangsklausul) - 2020-731-0071

Til strafferetskontoret, Justitsministeriet

Finans Danmark takker for fremsendte høring om forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og udlændingeloven.

Lovforslaget giver ikke anledning til bemærkninger.

Venlig hilsen

Jens Kasper Rasmussen

Chefkonsulent
Direkte nr: [+45 3016 1070](tel:+4530161070)
jkr@fida.dk

Fra: Justitsministeriet

Sendt: 8. december 2020 15:13

Emne: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og udlændingeloven (Udskydelse af solnedgangsklausul) - 2020-731-0071

Se venligst vedhæftede filer.

Med venlig hilsen

Slotsholmsgade 10
1216 København K
Tlf.: 7226 8400
www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

From: Jan Hempel <Jan.Hempel@politiforbundet.dk>
Sent: 09-12-2020 08:12:13 (UTC +01)
To: £Strafferetskontoret (951s18) <Strafferetskontoret@jm.dk>
Subject: VS: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og udlændingeloven (Udskydelse af solnedgangsklausul) - 2020-731-0071

Til Justitsministeriet.

Politiforbundet har ingen bemærkninger til høringen.

Politiforbundets jr.nr. 2020-01357

Med venlig hilsen

Jan Hempel

Forbundssekretær

H.C. Andersens Boulevard 38
DK-1553 København V

Tlf. +45 3345 5965

E-mail mail@politiforbundet.dk

Politiforbundet passer på dine data. Læs mere om vores behandling af dine oplysninger her <https://www.politiforbundet.dk/om-politiforbundet/politiforbundets-databeskyttelsespolitik>

Denne e-mail fra Politiforbundet kan indeholde fortroligt materiale. E-mailen er kun beregnet for ovennævnte modtager(e). Hvis du har modtaget e-mailen ved en fejl, beder vi dig venligst kontakte afsenderen og i øvrigt slette e-mailen, inkl. eventuelle kopier og vedhæftede dokumenter. På forhånd tak

Henvendelser kan rettes skriftligt til Politiforbundet. Der kan sendes sikkert til mail@politiforbundet.dk. Det forudsætter dog, at du selv har adgang til at sende fra sikkermail.

Fra: Justitsministeriet <jm@jm.dk>

Sendt: 8. december 2020 15:13

Emne: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og udlændingeloven (Udskydelse af solnedgangsklausul) - 2020-731-0071

Se venligst vedhæftede filer.

Med venlig hilsen

Slotsholmsgade 10
1216 København K
Tlf.: 7226 8400

www.justitsministeriet.dk

jm@jm.dk

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Præsidenten
Domhuset, Nytorv 25
1450 København K.
Tlf. 99 68 70 15
CVR 21 65 95 09
administration.kbh@domstol.dk
J.nr. 9099.2020.67

Den 14. december 2020

Ved en mail af 8. december 2020 har Justitsministeriet anmodet om eventuelle bemærkninger til høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og udlændingeloven (Udskydelse af solnedgangsklausul).

Jeg skal i den anledning på vegne af byretspræsidenterne oplyse, at byretterne ikke ønsker at udtale sig om udkastet.

Der henvises til J.nr. 2020-731-0071.

Med venlig hilsen

Søren Axelsen

From: Sara Glahder Lindberg <SGL@kl.dk>
Sent: 15-12-2020 12:07:31 (UTC +01)
To: £Strafferetskontoret (951s18) <Strafferetskontoret@jm.dk>
Subject: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og udlændingeloven (Udskydelse af solnedgangsklausul)

Til rette vedkommende

KL har modtaget høring over udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og udlændingeloven (Udskydelse af solnedgangsklausul) med frist for afgivelse af udtalelse den 4. januar 2021.

KL har ikke bemærkninger til lovforslaget.

Med venlig hilsen
Sara Glahder Lindberg

Chefkonsulent
Beskæftigelse og Integration

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København

D +45 3370 3149
E SGL@kl.dk

T +45 3370 3370
W kl.dk

Vestre Landsret
Præsidenten

17. december 2020

Justitsministeriet
Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Sendt pr. mail til strafferetskontoret@jm.dk

J.nr.: 20/02592-2
Sagsbehandler: Lars B Olesen

Justitsministeriet har ved brev af 8. december 2020 (sagsnr. 2020-731-0071) anmodet om eventuelle bemærkninger til høring over udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og udlændingeloven (Udskydelse af solnedgangsklausul).

I den anledning skal jeg meddele, at landsretten ikke ønsker at udtale sig om udkastet.

Med venlig hilsen

Helle Bertung

From: <HCE001@politi.dk>
Sent: 04-01-2021 12:17:16 (UTC +01)
To: £Strafferetskontoret (951s18) <Strafferetskontoret@jm.dk>
Cc: kos-Direktionssekretariatet@politi.dk <kos-Direktionssekretariatet@politi.dk>; POL-NC3-Jur-Sekr@politi.dk <POL-NC3-Jur-Sekr@politi.dk>; pol-nec-juridisk-sekretariat@politi.dk <pol-nec-juridisk-sekretariat@politi.dk>; Mikael Henrik Wern <MWE002@POLITI.DK>; Bine Christine Kramper Edeltoft <BCE002@POLITI.DK>; Lars Mortensen <LMO006@POLITI.DK>; Trine Hagbard Johansen <THP001@POLITI.DK>; Henrik Lange Blichmann <HLB002@POLITI.DK>; Henrik Lange Blichmann <HLB002@POLITI.DK>; Louise Spangsberg Lundsager <LSS007@POLITI.DK>
Subject: Rigspolitiets bemærkninger - udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og udlændingeloven (Udskydelse af solnedgangsklausul) - 2020-731-0071

Til Justitsministeriet,

Rigspolitiet har ikke bemærkninger til det fremsendte udkast til lovforslag vedrørende udskydelse af solnedgangsklausulen.

Besvarelsen er godkendt af ledende politiinspektør Mikael Wern.

Med venlig hilsen

Hülya Celik
Specialkonsulent

POLITI

Rigspolitiet
Koncernledelsessekretariatet

Politorvet 14
1780 København V

Mobil 51 33 06 64
E-mail hce001@politi.dk

Web www.politi.dk
Facebook facebook.com/politi
Twitter twitter.com/rigspolitiet

Fra: Justitsministeriet [<mailto:jm@jm.dk>]

Sendt: 8. december 2020 15:13

Emne: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og udlændingeloven (Udskydelse af solnedgangsklausul) - 2020-731-0071

Se venligst vedhæftede filer.

Med venlig hilsen

JUSTITSMINISTERIET

Slotsholmsgade 10

1216 København K

Tlf.: 7226 8400

www.justitsministeriet.dk

jm@jm.dk

From: Sidsel Lejbølle Kier <SILK@domstolsstyrelsen.dk>
Sent: 05-01-2021 09:05:26 (UTC +01)
To: £Strafferetskontoret (951s18) <Strafferetskontoret@jm.dk>
Subject: SV: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og udlændingeloven (Udskydelse af solnedgangsklausul) - 2020-731-0071

Til Justitsministeriet

Det fremsendte høringsmateriale giver ikke anledning til bemærkninger fra Domstolsstyrelsen.

Med venlig hilsen

Sidsel L. Kier
Fuldmægtig
Direkte: + 45 29 12 14 67
silk@domstolsstyrelsen.dk

Domstolsstyrelsen

Jura og Forretning
St. Kongensgade 1-3
1264 København K
Tlf. (hovednr.): + 45 70 10 33 22
www.domstol.dk

Fra: Justitsministeriet

Sendt: 8. december 2020 14:45

Emne: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og udlændingeloven (Udskydelse af solnedgangsklausul) - 2020-731-0071

Se venligst vedhæftede filer.

Med venlig hilsen

Slotsholmsgade 10
1216 København K
Tlf.: 7226 8400
www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Østre Landsret
Præsidenten

Justitsministeriet

Slotsholmsgade 10
1216 København K

10. december 2020

J.nr.: 20/02540-2
Sagsbehandler: Christian Reinhold
Jensen
Dir. tlf.:
Mail:
ChristianReinholdJensen@OestreLa
ndsret.dk

Justitsministeriet har ved brev af 8. december 2020 (Sagsnr. 2020-731-0071) anmodet om eventuelle bemærkninger til høring over udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og udlændingeloven (Udskydelse af solnedgangsklausul).

I den anledning skal jeg meddele, at landsretten ikke ønsker at udtale sig om udkastet.

Med venlig hilsen

Carsten Kristian Vollmer

Ellen Busck Forsbo

From: Mikael Sjöberg <MikaelSjoeberg@Oestrelandsret.dk>
Sent: 12-01-2021 16:55:40 (UTC +01)
To: £Strafferetskontoret (951s18) <Strafferetskontoret@jm.dk>
Cc: Rikke Søndergaard Larsen <rsl@tibetkommissionen.dk>
Subject: hørings svar

Justitsministeriet
Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Den 8. december 2020 har Justitsministeriet anmodet Dommerforeningen om en udtalelse til udkast til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og udlændingeloven (Udskydelse af solnedgangsklausul).

Det fremgår af udkastet, at solnedgangsklausulen ændres fra 1. marts 2021 til 1. januar 2022.

Dommerforeningen har drøftet lovudkastet på et bestyrelsesmøde og har ingen bemærkninger til lovudkastet.

Der henvises til 2020-731-0071

Med venlig hilsen

Mikael Sjöberg

Mikael Sjöberg
Landsdommer/Formand for Den Danske Dommerforening
Direkte: + 45 99 68 65 01/ + 45 21 66 18 49

**DEN DANSKE
DOMMERFORENING**